



ტერიტორიის ტურისტული უსაფრთხოება, როგორც საზღვარი და რეკრეაციული საკმარისობის სახარისხის მქონე

რეზიუმე

მარინა მეთრეველი

საგარეო ურთიერთობების

მეცნიერების პროფესორი

თამარ მესხიშვილი

სტუდენტ-დოქტორი

E-mail: tata.meskhishvili@gmail.com

სტატიაში განიხილება მსოფლიოში არასაზღვრის სფეროს, როგორც ეკონომიკის რეალური სექტორის უზრუნველყოფის მართვის საკითხები, როგორც და მნიშვნელობის მქონე. ავტორები არნიშავენ, რომ იგივე ტენდენცია შეინიშნება საგარეო ურთიერთობების რეგიონებში, რომლებშიც მნიშვნელოვნად არის შეზღუდული მინერალური რესურსები, ხოლო აგრარული ბიზნესი - ნაკლებად მომგებიანი. ავტორები არნიშავენ, რომ მრავალ რეგიონში, რომელიც ხასიათდება მომგებიანი, სტაბილური ფუნქციონირებით საზღვრის რიგითი შემცირებით, არცეა სიტუაციის დასტაბილურების სხვა შესაძლებლობა, გარდა იმისა, რომ არასაზღვრის სფეროში განვითარების მართვა საკმარისობის სხვა ფუნქციონალური მართვით.

საკვანძო სიტყვები: ტურისტული უსაფრთხოება, ტურისტული პოტენციალი, ეკონომიკური მართვა.

მსოფლიოს გამოცდილება მოწმობს იმას, რომ არასაზღვრის სფეროს მნიშვნელოვანი შემადგენელი შეიძლება იყოს ტურიზმი - საკმარისობა, რომელიც შემოსავლის სახით მოაქვს ეკონომიკური მართვის მისი ორგანიზატორებისათვის და ტერიტორიისათვის, მაშინ როდესაც საფლობა-სამართლებრივია.¹ საგარეო ურთიერთობების გაცნობის ტურიზმის განვითარების მდიდარი პოტენციალი, რაც გამოიხატება ბუნებრივი ლანდშაფტის მიმზიდველობა და კონ-

ტრასტობაში, ისტორიული და პოლიტიკური მოვლენების მემკვიდრეობის კულტურის ზეგავლენაში. როგორც უფრო მეტი შემოსავლიანი ფენა შემოიკრიბა უცხოელი ტურისტები არიან, მაგრამ ამ მართვით უზრუნველყოფის ეფექტური განვითარება აუცილებელია სერიოზული ინფრასტრუქტურის (კარგად მოწყობილი და განვითარებული კომფორტული სატრანსპორტო კომუნიკაციები) არსებობის გამო. შიდა ტურიზმის გაცნობის განვითარების დიდი შესაძლებლობები, ამიტომ მოცემული პროცესების ინტენსიფიკაციის შესაძლებლობების განხილვის აქვს გარკვეული მნიშვნელობა სოფლის ტერიტორიებისათვის.²

ტურიზმის განვითარება, როგორც საკმარისობის სახეობა, რომელიც პოტენციურად შესაძლებელია უზრუნველყოს ადგილობრივი, ასევე შემოსავალი გამართვით უზრუნველყოს განვითარების სტიმულირება მიუხედავად იმისა, რომ მნიშვნელოვანია მართვითების რიგითი, რომელიც არამართვითი საფლობა-სამართლებრივი სენარცუნებას უზრუნველყოს ხელსაწყო-სამართლებრივი სასიცოცხლო გარემოს სახით, არამედ გამოიხატება მისი მდგრადი განვითარება.³

ტურიზმი, როგორც შემცირების კატეგორია, ასახავს საკმაოდ მრავალფეროვან და რეალურ სინარსის მოვლენას და პროცესს. გამართვითი მისი დამატება, სულ მცირე,

¹ Social Research Methods, 2006. Nonprobability Sampling. Available from: <http://www.socialresearchmethods.net/kb/samprnon.php>. retrieved on 24 February 2011.

² Bolan, P. and Williams L., 2008. The role of image in service promotion: focusing on the influence of film on consumer choice within tourism. International Journal of Consumer Studies, Vol. 32, Issue 4, pp. 382-390. <http://web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=8&hid=125&sid=510109fd0-9fd0-4f68-be5b-5a731a98b017%40sessionmgr110>.

³ Business Dictionary, 2011. Developed Countries. Available from: <http://www.businessdictionary.com/definition/developed-countries.html>; retrieved on 14 February 2011.



sami poziciidan. mxedvelobaSi gvaqvs mxareebis raodenoba, romlebic CarTulia turistul praqtikaSi:

- pirvel rigSi, esaa subieqtები, რომლებიც ავდიან turistul momsaxurebas. swored maTTvis sakuTriv turizmi warmoadgens saqmianobis sferos, რომელსაც unari Seswevs moitanos Semosavali;

- მეორე მხრივ, esaa subieqtები, რომლებიც Rebuloben mocemul momsaxurebas, riTic axorcie leben sakuTr gansxvavebul miznebs – dasvenebs, garToba, gajansaReba, organizmis sportuli datvirTva, intelektualur-SemecnebiTi da sxva saxis miznebi;

- მესამე - turizmi xorციელდება erTi konkretuli teritoriis farglebsi, რომელსაც gaaCnia garkვეული Tvisebebi, rac saSualebas azlevs mas, gaxdes turistebisaTvis mimzidveli da miiRos isini; subieqtis poziciidan, რომელიც axorcie lebs sakuTar turistul ganzraxvebs, turizmi mizanSe-wonilia ganxilul ignas, rogorc mogzauroba sakuTari mudmivi sacxovrebeli adgilis farglebs gareT nebismieri mizniT,

garda SemosavlisaTvis muSaobisa da mudmivi sacxovrebeli adgilis Secvlisa.⁴

mocemul formulirebaze dayrdnobiT da aRniSnuli procesebze warmodgenebis sistemizაციის Sedegad, ganvixilavT kordinaci-ულად da ierarqiულად erTmaneTTan urTierTqmedebaSi myofi turistuli saxesxvaobebis infrastrუტურაზე damokidebulebis dones, რომელსაც ganvixilavT landSaftis moculobis, gadaadgilebis meTოდის, wamyvani motivaciisa da organizebulobis donis konteqstSi (cxrili 1).

aqtiuri turizmi warmoadgens adamiane-bis Sromisunarianobis aRდგენის da mxardaW-eris meTოდს, რომელიც xorციელდება gamajansarebeli, SemecnebiTi, sportuli da dasvenebis sxva saxis motivაციების რეალიზაციის გზით. igi sacxovrebeli adგილიდან gasvlaSTanaa dakavSirebuli (aranakleb 24 saatiani vadiT), da kavSirSi araa gadaadgilebis meqanikuri saSualეების aucilebel da sistematur gamoyenebasTan.⁵

kულტურულად orientirebulი (პასიური) turizმი – არის adamiane-bis Sromisunari-

cxrili 1. turizmis tipologia misi organizebisa da marSrutebis Catarebis mizniT (Sedgenilia avtoris mier)

ტურიზმის ტიპები ინფრასტრუქტურაზე დამოკიდებულების მიხედვით								
აქტიური			კომბინირებული			პასიური		
ტურიზმის სახეები ლანდშაფტისა და გადაადგილების საშუალების მიხედვით								
ფეხმავალი	საწყალოსნო	სამოთო	სათხილამურო	ავტო და მოტოტურიზმი	საიალქო	სპელეოტურიზმი	ველოტურიზმი	საცხენოსნო
ტურიზმის ქვესახეობები წამყვანი მოტივაციის მიხედვით								
სპორტული		გამაჯანსაღებელი			შემეცნებითი		სხვა	
ტურების ფორმა მათი ორგანიზებულობის ხარისხის მიხედვით								
ორგანიზებული		თვითშემოქმედებითი			სპონტანური			

⁴ Travel and Living Abroad. Availabe from: <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/traveladvice-by-country/sub-saharan-africa>



anobis ar dgenisa da SenarCunebisaTvis maTi moTxovnebis realizacia mkurnalobisa da gajansaRebis gziT (kurorte bi, sanatori-
ume bi, profilaqtორიუმები, gajansaRebisa da
samedicino reabilitაციის სხვა დაწესებუ-
ლები), აგრეთვე დაწესებულებების SemecnebiTi da
saqmiani motvacია, რომელიც დაკავსირებულია
სახოვრებელი ადგილიდან გასვლასთან
(არანაკლებ 24 საათიანი ვადით) და Sesabami-
სი სპეციალიზაციის სტაციონარული ობიექტ-
ების გამოყენებასთან. კომბინირებული ტურიზმი
– არის აქტიური და პასიური ტურიზმის მოტი-
ვაციის სივრცითი და ფუნქციური ელემენტების
Setavsebis ლოგიკური დასაბუთება.

ტურიზმის ტიპები ინფრასტრუქტურაზე
დამაკიდებულების მიხედვით არის: აქტიური,
კომბინირებული და კულტურულად ორიენტი-
რებული ტურიზმი.

ტურიზმის სახეობები გარემომცველი land-
საფთის და გადაადგილების მეტოქის მიხედვით
არის: საფეხმავლო, საწყობო, სამტო, სატ-
ქილაშრო, ავტო და მოტოტურიზმი, საიალგო
და სპელეოტურიზმი, ველო და საცხენოსო
ტურიზმი.

რამყვანი მოტივაციების მიხედვით – ტურ-
იზმი არის სპორტული, გამაგანსარებელი და
SemecnebiTi.

ორგანიზებულიების მიხედვით ტურების
სხვა ფორმები – ორგანიზებული, ტვითSemo-
ყმედებითი და სპონტანური.

ტურიზმის განსხვავებული სახეობები გან-
ვითარების პროცესში ახდენენ სფეროს მუშა-
განსხვავებების ფორმირებას როგორც კვალიფი-
კაციაში, ასევე სპეციალიზაციაში. აქტიური ტურ-
იზმი დაკავსირებულია მარსრუტების გასვლასთან
და საუროებს მარსრუტების SemmuSaveblebs,
ამ მიზნისათვის მომზადებული ჯგუფების ხე-
ლმზრვანებს, სპეციალისტ-ინსტრუქტორებს
ტურების სხვადასხვა სახეობებისა და კლასე-
ბისათვის, არაუარტილობის გამოყენებას, ზნე-
ლადმისადგომი სპეციფიკური მარსრუტების ფარგ-
ლებში გამოყენებას და ტურისტების მომსახურე-
ბისათვის საურო სხვა პროფესიის მუშაკებს.

პასიური ტურიზმი ვარაუდობს რეკრეაცი-
ული მომსახურების სტაციონარულ ფორმებს და
მათი პროფილის Sesabamისი განსხვავებული
პროფესიების ერთობლიობას. ამასთან დაკავ-
სირებით, ტურიზმი, როგორც საკმარიანობის სახე-
ობა, უმეტესი ღირებულებისაა, როგორც კვალი-
ფიკაციური მომსახურების მიწოდებისათვის აუცი-
ლებელი კადრების მომზადების სფერო, რაც
გადაწყვეტად პრობლემას წარმოადგენს.

ტურიზმის განვითარების მნიშვნელოვან
პირობას წარმოადგენს landსაფების მიმ-
დევლობის დონე, მათი კონტრასტულობა, ხე-
ლმისაუდომობა და ტერიტორიის სხვა მაქსი-
მალური შესაძლებლობები. შესაძლებელია მათი
სეფაზება და პოტენციური რეზოგონური შესა-
ძლებლობის გამოყენება, რაც რეკრეაციული მი-
ზნებით გამოიყენება. მაგალითად, სამეგრელო-ზემო
სვანეთის მხარის ტერიტორიის ფარგლებში სი-
ტუაციის სეფაზებისათვის ცნენ გამოვიყენებთ
ტრანსპორტისათვის მისადგომებისა და ტურისტული
ატრაქციულობის კრიტერიუმები.⁶

პირველი კრიტერიუმის გამოყენების შემთ-
ხმად, რეგიონის ფარგლებში გამოვიყენებთ
სატრანსპორტო ხელმისაუდომობის 4 ზონას (სა-
ოლგო ცენტრიდან რკინიგზის და ავტოტრანს-
პორტის გამოყენებით გადაადგილების დროის
მიხედვით). გზაში ყოფნის დრო შესაძლებელა
ვარიებდეს ტრანსპორტის სახეობის მაქსი-
მალური შესაძლებლობების, ამინდის პირობების
და სხვა ფაქტორების მიხედვით; მაგრამ გასა-
სალოებული მნიშვნელობები მაინც იწვევს სა-
სალოებას ამ კრიტერიუმის მიხედვით შესრულების
ტერიტორიის დიფერენციალს.

კულტურულად ორიენტირებული ტურიზ-
მისათვის მიმდევლობის ყველაზე მდიდარი
ფაქტორები გაცნა მიზნისა და სენაკის
რაიონებს. სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარე-
ში სამეგრელოს რაიონს გაცნა უფრო გან-
ვითარებული ინფრასტრუქტურა და მრავალ-
ფეროვანი კულტურული-ისტორიული ობიექტები;
აქვს – ხელსაყრელი ეკოლოგიური მდგომარე-
ობა, სედარებით მარალი სატრანსპორტო ხე-
ლმისაუდომობა.⁷

მხარის ფარგლებში შესაძლებელია გამოვიყენებთ
სამი „ტეტრავალტი“ – ზონები, სადაც ამ-
ჟამად საკმაოდ სუსტია ტერიტორიის ტურისტული
რესურსების სისტემური ექსპლუატაციის
შესაძლებლობა. ეს სრულებითაც არ ნიშ-
ნავს იმას, რომ არნაშენი ტერიტორიები მო-
კლებულია ატრაქციული ობიექტებისა და land-
საფებისა და არ გაცნა ტურისტული პოტენ-
ციალი. ამ ზონებიდან პირველია კრდილო-დას-
ავლეთი, მეორეა – სამხრეთი, მესამეა არმოს-
ავლეთი.

მხარის ფარგლებში შესაძლებელია გამოვიყენებთ
სამი „ტეტრავალტი“ – ზონები, სადაც ამ-
ჟამად საკმაოდ სუსტია ტერიტორიის ტურისტული
რესურსების სისტემური ექსპლუატაციის
შესაძლებლობა. ეს სრულებითაც არ ნიშ-
ნავს იმას, რომ არნაშენი ტერიტორიები მო-
კლებულია ატრაქციული ობიექტებისა და land-
საფებისა და არ გაცნა ტურისტული პოტენ-
ციალი. ამ ზონებიდან პირველია კრდილო-დას-
ავლეთი, მეორეა – სამხრეთი, მესამეა არმოს-
ავლეთი.

⁵ Tarlow, P. E., 2015. Tourism Security Different Places/Different Faces. Hawaii'I State Tourism Conference. Availabel from: http://www.hawaiiitourismauthority.org/pdf/2005_tourism_conference_peter_tarlo_w.pdf ;

⁶ Sönmez S.F. and Graefe A.R., 1998. Influence of Risk on Foreign Tourism Decisions. Annals of Tourism Research, 25 (1), 112-144.

⁷ იყვე.



ლეთი. ტურისტული მმართველობის მართვაში სდა-
რებიტი პასურობა განპირობებულია დაბალი
სატრანსპორტო ხელმისაწვდომობით და განუ-
ვრები ინფრასტრუქტურით. ზირითი ფაქტო-
რების მოგმდების გათვალისწინებით, აქტიურ
ტურიზმთან მმართველობის მხარე არის ყველაზე
ნაკლებად შესაფერისი ტერიტორია. იგი მნი-
სი ტურისტული მიმზიდველობის კომპლექსს,
რომელიც დიფერენცირდება ტერიტორიების 4
ჯგუფად.

მაგალიტად, მარალი დონის სასტუმროები
ასედა ანაკლიასა და მესტიას, რომელთაგან
ანაკლიას ფუნქციონირებს 3, ხოლო
მესტიაში კი 5. ყალაქ ფოთში ფუნქციონირებს
2 კომფორტული სასტუმრო. გარდა ამისა, რეგი-
ონში ფუნქციონირებს 100-მდე საოჯახო სასტუ-
მრო. ანაკლიის ტანამდროვე ტიპის სასტუმრო-
ები 250-მდე სასტუმრო ოტელისგან სდგება, ხოლო
მესტიის სასტუმროების კი - 400-ზე მეტი საო-
ჯახო ადგილი (დრეს დაბა მესტია 600 სტუმრის
მომსახურებაზეა ორიენტირებული). ანაკლიაში
დაწყებულია მეოთხე სასტუმროს მშენებლობა.

ცხადია, სტუმარ-მასპინძლობის ბიზნესი ვარ-
აუდუნებელია რესტორნებისა და კაფეების მ-
დგენი ფუნქციონირების გარეშე. დრეს სამეგრე-
ლო-ზემო სვანეთის მხარეში (ზუგდიდში, ფო-
თში, სენაკსა და ვალენჯიქაში) ფუნქციონირებს
მარალი დონის რესტორნები.

სამეგრელო-ზემო სვანეთის მარალი ტურის-
ტული პოტენციალი განისაზრვება, პირველ
რიგში ისეთი ფაქტორების მიხედვით, როგორ-
იცაა: კოლხეთისა და სვანეთის უძველესი კულ-
ტურა, უნიკალური კულტურული-ისტორიული
ზეგლები, მუზეუმები, მრეწველობის და გამოყვა-
ბის, საოჯახო და საპიკნიკო ადგილები,
ვარაუდებიან კოლხეთის დაბლობი და მისი
სვანეთის ბუნება, რეგიონის გეოგრაფიული ტა-
ბატურა - ლანდშაფტური მოზაიკა და ბიოლო-
გიური მრავალფეროვნება, ზემა სვანეთის მნი-
სივარები, სავიზრის აკვტორია და განვითარე-
ბის საკურორტო ზონები.

რეგიონში ტურიზმის განვითარების მონაცე-
მები ვარაუდებიან ცხრილში 2.

როგორც ვხედავთ, ტურიზმისა და მასპინძ-

ცხრილი 2. სამეგრელო-ზემო სვანეთის მხარის ტურიზმის სეგტორის მონაცხურე
ობიექტების ეკონომიკური მაჩვენებლები⁸

მაჩვენებლები	2016	2017	2018	საშუალო ზრდა (%)
სასტუმროებისა და რესტორნების ზრუნვის მოცულობა (მლნ. ლარი)	7,7	12,7	10,6	13,4
სასტუმროებისა და რესტორნების პროდუქციის გამოშვება (მლნ. ლ)	7,7	13,5	10,6	8,9
სასტუმროებში და რესტორნებში დასაქმებულთა რაოდენობა (კაცი)	705	858	778	4,5
სასტუმროებში და რესტორნებში დაქირავებულთა რაოდენობა (კაცი)	691	833	657	3,5
სასტუმროებისა და რესტორნებში დასაქმებულთა საშუალო თვიური ანაზღაურება (ლარი)	223,2	321,9	288,5	8,4
სასტუმროებისა და რესტორნების დამატებული ღირებულების მოცულობა	3,2	5,9	5,3	27,0
სასტუმროებისა და რესტორნების ინვესტიციები ფიქსირებულ აქტივებში	0,2	0,4	0,7	91,7
სასტუმროებისა და რესტორნების საქონლისა და მომსახურების ყიდვები	4,6	7,4	5,7	23,1

⁸ საკარტველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემები, ხელმისაწვდომია: http://www.geostat.ge/?action=page&p_id=1870&lang=geo



ლობის სექტორში ყველა მაკენებელი მზარდია, ხოლო საერთო დინამიკა კი დადებითია. იზრდება სასაბუნების ბიზნის მთლიანი შიდა პროდუქტში წილი, ანუ სფეროში შემოსული დამატებული ღირებულების მაკენებელი 27%-ით გაიზარდა. სასაბუნებისა და რესტორნების მერყეობის პროდუქტის (საქონლისა და მომსახურების) ყიდვა-მცოდნეობა 23,1%-ით გაიზარდა, ხოლო დარგის საერთო ბრუნვის მცოდნეობა კი - 13,4%-ით. ყოველივე ეს ხელსაყრელ პირობებს ქმნის სხვადასხვა სახის ტურიზმის (საავტომობილო, საცხენოსნო, საფეხმავლო ტურიზმი, ეკოტურიზმი, საზღვაო-სანაოსნო, სამდინარო-სანაოსნო, სამონადირეო ტურიზმი, სამოყვარულო ტევზერა, ფრინველებზე დავირვება, აგროტურიზმი, სემეცნობითი ტურიზმი, ექსტრემალური ტურიზმი, რვინის ტურები და სხვ.) განვითარებისათვის.

ტურისტული ტვალსაზრისით, უნიკალური ობიექტების მერყეობის კოლექტის ეროვნული პარკი, რომელიც სამეგრელოს დასავლეთ ნაწილში მდებარეობს და რომლის სახელმეო ნაწილის ფართობი 28571 ჰა-ს, ხოლო ზრვის აკვტორია - 1574 ჰა-ს შეადგენს. 1996 წელს კოლექტის ეროვნული პარკის რამსარის კონვენციით საერთაშორისო მნიშვნელობის სტატუსი მიენიჭა. კოლექტის ეროვნული პარკის ვიზიტორთა ცენტრი და სხვა ინფრატრუქტურა (დაცული ტერიტორიის მნიშვნელოვანი ინფრატრუქტურის განვითარებისათვის: პარკის ვიზიტორთა ცენტრი, ადმინისტრაციული შენობები, მცველთა ტვასაფრები, ფრინველთა სატვალტვლო და დარგოლვის ცენტრი, საინტერპეტაციო დაფები, საინტერპეტაციო ჯიქურები, ნავმისადგომები, შესასვლელები, ტურისტული ბილიკები) საგანგებოდ ისე დაპროექტდა, რომ მისი მსენებლობის პროცესში გამოყენებული მასალა და ტეკნოლოგიები უნებელი ყოფილიყო გარემოსა და იმ ადამიანებისთვის, რომლებიც მის დასატვალერებლად მოდიან. პარკის კარგი პერსპეტია აქვს ეკოტურიზმის განვითარების ტვალსაზრისით მასობრივი მიგრაციის პერიოდში, აკმრავალისვიატ ფრინველებზე დავირვება შესაძლებელი, პარკის ტერიტორიის მოყობილია ფრინველთა სატვალტვლო კოშკები, ხოლო ტურისტთა განვითარება შესაძლებელია როგორც ეროვნული პარკის არსებულ ვიზიტორ-

თა სახლის, ისე ფოტის, გრიგოლეთისა და ანაკლიის სასაბუნების. სანაპირო დიუნების და იმნატის ტორნარის გასვრივ მოყობილია ფეხით სავალი მარსრუტები, ტუმცა, ვარბენიანი ტერიტორიების დატვალერების საუკეთესო სასუალებას კატარები და ნაუბი ვარმოდგენს. კოლექტის ეროვნული პარკის ვიზიტის უფრო საინტერესოს ღმის მიმდებარე ტერიტორიებზე არსებული არეოლოგიური და კულტურის ჯეგლები: ჭაჭიკის ჯველი დედაკალაქი არეოპოლისი (კვ.წ.წ.წ. II-III-IV-წ.წ.წ. IX საუკუნეების ვარვრებიტა და ფრესკებიტ), მარტვილის სამონასტრო კომპლექსი, ხობის მონასტერი, ცაიშის ეკლესია, ხობის დედატა მონასტერი და კორცელის მონასტერი.⁹

სახელმწიფო დოკუმენტი „სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის განვითარების სტრატეგია 2014-2021 წლებისთვის“ არწიწნულია: „ეკოტურიზმის ტანმდევი სახეების - სამონადირეო, სატევზაო, საცხენოსნო და აქტიური ტურიზმის სხვა სახეების დანერგვა-განვითარების კარგ საფუძვლს იწვავს. ენგურის ვალსაჩავი და მდინარის სუა და ზემო წელი, აგრეტვე მარტვილის მრვამეები და თობავარ-ცხილის ტბა. მდ. ენგურის არის შესაბამისი პირობები სპორტული ნაოსნობისა და რაფტინგის განვითარებისათვის. 1996 წელს მსოფლიო მემკვიდრეობის ადგილად იქნა არიარებული ზემო სვანეთი. მას აქვს არაცვეულებრივი ლანდშაფტი, რაც ბოლო წლებში მნიშვნელოვნად განვითარებული ინფრატრუქტურის ტანერტად, სულ უფრო მეტ ტურისტსა და დამსვენებელს იზიდავს. ზემო სვანეთში, აწვალისა და ტეტნულდის მტებზე დაუყვებელია ჯამტრის კურორტის მსენებლობა, რაც დამატებით უზრუნველყოფს ტურისტების მოზიდვას“¹⁰

დასკვნა. საუარმოდ ხასიატის მკვთა ტრადიციების შენარცუნების შესაძლებელია რეკრაციული მიმართულებასთან ვარმოდგენს მნიშვნელოვანი კონცეპტუალური მიმართულებას, რომელიც განსაზღვრავს პერსპეტის ტერიტორიების არა მარტო საკმარისად მარწი დონის ატვისებზე, დასახლებულობაზე და სოფლის მოსახლეობის შენარცუნებზე, არამედ სასოფლო ტერიტორიების, როგორც სრულფასოვანი მრავალფუნქციური სასიცოცხლო გარემოს განვითარების პერსპეტის.

⁹ სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის განვითარების სტრატეგია 2014-2021 წლებისთვის; ხელმისაწვდომია: <http://szs.gov.ge/res/docs/2014050301151521560.pdf>

¹⁰ იქვე.



gamoyenebuli literatura:

1. Social Research Methods, 2006. Nonprobability Sampling. Available from: <http://www.socialresearchmethods.net/kb/samprnon.php>. Retrieved on 24 February 2011.
2. Bolan, P. and Williams L., 2008. The role of image in service promotion: focusing on the influence of film on consumer choice within tourism. International Journal of Consumer Studies, Vol. 32, Issue 4, pp. 382-390. <http://web.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=8&hid=125&sid=510109fd-9fd0-4f68-be5b-5a731a98b017%40sessionmgr110>.
3. Business Dictionary, 2011. Developed Countries. Available from: <http://www.businessdictionary.com/definition/developed-countries.html> ;
4. retrieved on 14 February 2011.
5. Travel and Living Abroad. Available from: <http://www.fco.gov.uk/en/travel-and-living-abroad/traveladvice-by-country/sub-saharan-africa> ;
6. Tarlow, P. E., 2015. Tourism Security Different Places/Different Faces. Hawai'i State Tourism Conference. Available from: http://www.hawaiitourismauthority.org/pdf/2005_tourism_conference_peter_tarlow.pdf ;
7. Sönmez S.F. and Graefe A.R., 1998. Influence of Risk on Foreign Tourism Decisions. Annals of Tourism Research, 25 (1), 112-144.
8. Sönmez S.F. and Graefe A.R., 1998. Influence of Risk on Foreign Tourism Decisions. Annals of Tourism Research, 25 (1), 112-144.
9. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის მონაცემები, ხელმისაწვდომია: http://www.geostat.ge/?action=page&p_id=1870&lang=geo
10. სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის განვითარების სტრატეგია 2014-2021 წლებით; <http://szs.gov.ge/res/docs/2014050301151521560.pdf>
11. სამეგრელო-ზემო სვანეთის რეგიონის განვითარების სტრატეგია 2014-2021 წლებით; <http://szs.gov.ge/res/docs/2014050301151521560.pdf>

TERRITORIAL SECURITY OF THE AREA AS A RESULT OF THE COMBINATION OF PRODUCTION AND CREATIONAL ACTIVITIES

MARINA METREBELI

Professor of GTU

TAMAR MESKHISHVILI

The Doctoral Student of GTU

E-mail: tata.meskhishvili@gmail.com

Summary

The article discusses the non-manufacturing sector as the fastest growing part of the real sector of the economy, the role and importance of the world. The authors note that the same trend is observed in the industrial regions of Georgia, where mineral resources are important and agricultural business is less profitable. The authors note that many regions, which are characterized by a decrease in the number of profitable and sustainable enterprises, have no other possibility to stabilize the situation other than to develop other functional areas of non-production.

Keywords: tourism safety, tourism potential, economic outcome.